

Kommunledningskontoret

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Hammar John

Inlämnade interpellationer till kommunfullmäktige 2019-09-16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att medge att interpellationerna får framställas och besvaras vid fullmäktiges kommande sammanträde den 7 oktober 2019.

Interpellationer

Interpellation om Polstjärnans konkurs från Tobias Smedberg (V)

Interpellation om Huskurage mot våld i nära relationer från Lovisa Johansson (FI)

Interpellation om kommunens hantering av havererade samhällsbetalda transporter från Jonas Petersson (C)

Interpellation om upphandling från Jonas Segersam (KD)

Vårdbolaget Polstjärnans konkurs i Uppsala

I juni i år blev det känt för allmänheten att bolaget Polstjärnan har ansökt om konkurs. Bolaget drev två äldreboenden i Uppsala, Balder och Höganäs, med sammanlagt 101 lägenheter, samt LSS-boendet på Brudlåtsvägen.

Kort därefter beslutade kommunen att ta över driften av samtliga verksamheterna från och med den första juli. Förvaltningen hade då fem dagar på sig att överta hela verksamheten från konkursförvaltaren, en övertagande som i normala fall kan ta upp mot ett år.

Det är inte första gången i år som kommunen får ta över privatdrivna verksamheter som följd av att en privat utförare inte klarar av sin välfärdsuppgift. I det aktuella fallet hade bolaget Polstjärnan en så dålig ekonomi att det gick i konkurs. Att behöva ta över driften av de två äldreboenden och LSS-boendet innebar oväntade och oplanerade kostnader för kommunens redan ansträngda ekonomi.

Vänsterpartiet ser naturligtvis positivt på att verksamheterna nu drivs i kommunal regi och förvaltningen gjorde en heroisk insats som lyckades ordna övertagandet med så kort varsel. Det hade helt klart varit att föredra att övertagandet skedde via en planerad avveckling av vinstdrivna välfärdsföretags drift istället för att tvingas ta omvägen via konkurs och de plötsliga kostnaderna för kommunen som det innebär. För att inte tala om osäkerheten för de boende.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till äldrenämndens ordförande:

- Hur kunde ett företag med så dålig ekonomi vinna upphandlingen?
- Vill du att privat drift inom äldreomsorgen i Uppsala ska öka eller minska?

Tobias Smedberg, kommunalråd och gruppledare (v)

Interpellation: Huskurage mot våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor är ett av våra största säkerhetshot.

I Sverige dödas årligen 20 personer av sin nuvarande eller tidigare partner. 14 av dessa är kvinnor. Nästan alla våldsbrott begås av män. 85 procent av de som misstänks för misshandel mot kvinnor är män (Brottsförebyggande rådet).

Fysiskt våld föregås oftast av psykiskt våld. Allt psykiskt våld leder inte till fysiskt våld, men allt psykiskt våld skadar. Ett av tio barn växer upp i en miljö där de tvingas uppleva våld mot en förälder (Rädda Barnen). Det innebär psykisk tortyr som traumatiserar människor för livet. Vi måste behandla allt våld som akut. Våldet i hemmen måste upptäckas snabbt, och arbetet mot detsamma måste prioriteras. En metod är huskurage. Huskurage innebär att grannar agerar genom exempelvis ringa på dörren eller ringa polisen vid misstanke om våld.

Handlingsplan Gottsunda/Valsätra sätter som mål att “med hjälp av sociala investeringar testa att utvärdera konceptet Huskurage för att minska våld i nära relationer”. Arbetet påbörjades av Socialnämnden och Polisen 2018. Det är bra och nu undrar jag hur arbetet går.

Jag frågar Socialnämndens ordförande Eva Christiernin:

- Vad har i gjorts hittills för att uppnå målet?
- När kommer konceptet Huskurage att utvärderas?
- På vilket sätt har informationen om huskurage spridits till invånare i området?
- Finns det några planer på att utveckla och sprida vidare konceptet Huskurage till fler delar av Uppsala?

Lovisa Johansson (F!)

Uppsala, den 5 september 2019

Interpellation av Jonas Petersson (C) om kommunens hantering av havererade samhällsbetalda transporter

Hösten 2018 upphandlade Uppsala kommun nya leverantörer av samhällsbetalda transporter för färdtjänst, skolskjuts och daglig verksamhet. När det nya avtalet trädde i kraft den 19 augusti i år utbröt kaos för många Uppsalabor som är beroende av någon av dessa tjänster för att få sin vardag att gå ihop. För många av de drabbade har den uppkomna situationen inneburit ett stort lidande. Föräldrar tvingades ta ledigt från sina jobb när skolskjutsen inte kom, personer med funktionsnedsättning blev sena eller kom inte alls till arbeten, daglig verksamhet och fritidsaktiviteter och äldre blev isolerade i sina hem när det otillräckliga antalet tillgängliga fordon och förare tvingades prioritera skolskjuts och daglig verksamhet.

I upphandlingen av samhällsbetalda transporter ställdes tydliga krav på att de företag som lämnar anbud måste ha tillräckligt med fordon och personal redan vid trafikstart. I det förfrågningsunderlag anbudsgivarna fick ta del av står bland annat *"Vid trafikstart ska leverantören vara i full operativ drift. Detta innebär att leverantören ska leverera avtalad tjänst i den omfattning som fastställts i avtalet."* och *"Om leverantören inte vidtar aktiviteter enligt uppstartsplanen och heller inte kan visa, inom fastställd tid, att ställda krav kommer att kunna uppfyllas vid trafikstarten, äger köparen rätt att säga upp avtalet. Köparen har rätt till ersättning för den skada som köparen har lidit med anledning av detta."* I de avtal som sedermera upprättades med de vinnande anbudsgivarna står att *"Leverantören ansvarar för att fordon och förare finns tillgängliga för att utföra alla uppdrag enligt fastställt trafikeringsschema."*

I avtalens kravspecifikation ställs också krav på att leverantörernas fordon ska vara utrustade med fungerande taxametrar. Avtalen slår också fast att kommunen har rätt att utkräva vite om leverantören inte uppfyller kommunens fordonskrav (1 500 kronor per tillfälle), om leverantören inte kan tillhandahålla avtalat antal fordonsresurser för fasta omlopp (5 000 kronor per tillfälle), om leverantören inte kan tillhandahålla avtalat antal fordonsresurser för rörliga omlopp (2 000 kronor per tillfälle). Vid grova och/eller återkommande avtalsbrott erbjuder avtalet även kommunen att helt eller delvis omfördela tilldelning mellan leverantörerna, och kommunen har också rätt att säga upp avtalet helt om leverantören inte uppfyller förutsättningarna under vilka uppdraget erhållits eller inte förmår tillhandahålla efterfrågade tjänster i erforderlig omfattning.

Senast morgonen den 16 augusti fick kommunen kännedom om att den leverantör som vunnit störst tilldelning i upphandlingen saknade tillräckligt antal fordon, tillräckligt antal utbildade förare, och dessutom saknade taxametrar i flera av sina tillgängliga fordon. Leverantören i fråga har därmed på flera och allvarliga sätt brutit mot det avtal de tecknat med Uppsala kommun, och kommunen har åtminstone sedan den 16 augusti varit i sin fulla rätt att säga upp avtalet med leverantören och omfördela dennas tilldelning till övriga vinnande anbudsgivare. Samma datum erbjöd sig en av dessa anbudsgivare därtill att ta över huvudleverantörens uppdrag då de hade möjlighet att genomföra på ett avtalsenligt sätt.

Avtalet med huvudleverantören sades emellertid inte upp, ingen omfördelning av tilldelning gjordes och den vinnande anbudsgivare som ansåg sig ha möjlighet att ta över huvudleverantörens uppdrag på ett avtalsenligt sätt erbjöds inte att göra det.

Centerpartiet

Uppsala, den 5 september 2019

Mellan den 16-19 augusti inleddes istället en "intensiv dialog" med alla avtalsparter, och kommunen lade extrabeställningar till de aktörer som hade tillgängliga bilar. Först från den 9 september gjordes en omfördelning av tilldelningen. I skrivande stund är det oklart vad resultatet av denna omfördelning blir, men jag hoppas innerligt att den faller väl ut så att alla de Uppsalabor som är beroende av samhällsbetalda transporter återigen har en fungerande vardag när vi debatterar detta i fullmäktige.

Gatu- och samhällsmiljönämnden är ansvarig nämnd för samhällsbetalda transporter. Under hela den här processen, från upphandlingen förra hösten till krishanteringens denna hösten, har nämnden fått endast mycket begränsad information om läget. Nämndens arbetsutskott sammanträdde till exempel så sent som den 15 augusti men fick då ingen information om att den största leverantören ännu inte rapporterat in tillräckligt med förare och fordon för att fullgöra sitt åtagande. I slutändan är det vi i gatu- och samhällsmiljönämnden som är ansvariga för att den särskilda kollektivtrafiken fungerar på ett tillfredsställande sätt. Det är emellertid svårt att ta ansvar för något man inte känner till.

Mot bakgrund av ovanstående frågor jag gatu- och samhällsmiljönämndens ordförande Rickard Malmström (MP):

- När fick du kännedom om de omfattande problemen kring de nya avtalen om samhällsbetalda transporter?
- Varför fick inte gatu- och samhällsmiljönämnden någon information om problemen förrän haveriet var ett faktum?
- Anser du att gatu- och samhällsmiljönämnden har haft tillräcklig insyn i och rådgivet över hur de nya avtalen upphandlats och implementerats?
- Varför vidtog kommunen inte omedelbart åtgärder för att minimera störningarna när man fick vetskap om den största leverantörens brister?
- Vilka åtgärder ämnar du vidta för att förhindra att en liknande situation uppstår vid nästa upphandling och trafikstart av samhällsbetalda transporter?
- Kommer du agera för att alla de som drabbats av haveriet kompenseras på något sätt och i så fall hur?

Jonas Petersson (C)

Interpellation om upphandling

Hösten inleddes med ett obeskrivligt kaos när det gäller färdtjänst och skoltaxi. Orsaken, som vi fått information om i KSAU, är att huvudleverantören i upphandlingen, vars avtalsperiod inleddes i och med terminsstarten, inte hade lyckats få tag på tillräckligt många fordon som uppfyllde kraven i upphandlingen (de skulle vara utrustade med taxameter, vilket i och för sig inte var nödvändigt enligt lagstiftningen). Nu har åtgärder vidtagits så att verksamheten ska fungera genom att styra om leverantörerna och hota med viten. Tyvärr har dock många personer, särskilt funktionsnedsatta, men även skolbarn, drabbats hårt. Skadan förvärrades av att det var ett nytt arrangemang att samordna upphandlingen av både färdtjänst och skoltaxi.

De flesta facknämnder har särskilda upphandlingsutskott, där man i detalj går igenom upphandlingsunderlag och tilldelning när det gäller upphandlade delar av nämndernas verksamhet. Det ger nämnden en god insyn i processen, och möjliggör politiska utspel. Minoritetsstyret har även tagit initiativ till ett särskilt upphandlingsråd, där jag själv är vice ordförande, som ska bevaka upphandlingsfrågorna i dialog med näringslivet. Detta råd kan dock inte behandla enskilda upphandlingar.

En stor volym av upphandlingar ligger inte under facknämnderna utan under Kommunstyrelsen och hanteras på delegation av upphandlingsenheten vid KLK. Dessa upphandlingar omfattar ofta stora verksamhetsområden och har en stor volym rent finansiellt. Efter påtryckningar från oss i oppositionen ska vi få en information om dessa upphandlingar i KS / KSAU, men det finns inget formellt upphandlingsråd i kommunstyrelsen. Detta minskar det politiska ansvarstagandet och inflytandet, och jag skulle gärna se att man hade ett upphandlingsutskott även i KS. Det skulle kunna utgöras av KSAU eller utskottet för gemensam service.

Med bakgrund ovanstående vill jag fråga Upphandlingsrådets ordförande, kommunalrådet Mohamad Hassan (L):

- 1. Hur stor volym av kommunens upphandlingar har de upphandlingar som ligger på KS?**
- 2. Tycker du att dessa upphandlingar borde beredas politiskt, om inte i så fall varför?**
- 3. Hur ska kommunen säkerställa att inte medborgare drabbas på samma sätt som under de senaste veckornas debacle med upphandling av färdtjänst / skoltaxi?**

Uppsala 2018-09-11

Jonas Segersam (KD), kommunalråd

